

lakens van het H. Avondmaal, kerkelijke boeken enz., niets werd gespaard. Zelfs de lapjes en de verdere povere bezittingen van de, door Mevr. Goossens opgerichte Vrouwenvereniging, welke werkte voor de uitbreiding van den Medischen Dienst in Oost-Soemba, werden geroofd. Hetzelfde geschiedde met alle bezittingen van Goeroe-Indijl S. Hawoe, tot de kleertjes der kinderen toe, omdat deze goeroe het huis van Da Goossens bewoonde en bewaakte. „Al die geroofde goederen werden overgedragen aan S. Dara“, den Zendingsgoeroe te Melolo, zoo verluidd het in één der brieven. Dit bericht zal wel slaan op de kerkelijke goederen.

Zóó werd de „kerkscheuring geheeld“. Zóó werd de fusie tot stand gebracht.

Ook de Pinkstergemeente en de seclarische groep van Ama Ratoe te Melolo werden in de „eenheidskerk“ opgenomen, welke onder leiding der Zendingsgoeroe's werd gesteld. Een aantal onderlingen werd „ontslagen“ en anderen „aangesteld“, waaronder Ama Ratoe, Soedardjo, Hanoch Ihalan.

De goeroe's van de vrijgemaakte kerken werden bespied, omdat zij als spionnen der geallieerde n beschouwd werden. „Zendings“-christenen leenden zich als aanbrenners. Zoo b.v. de schoolgoeroe (onderwijzer) Therinathe te Maoe-Maroe.

Hoe was nu het geestelijk leven in die „eenheidskerk“?

De bedaaide goeroe-Indijl van Petawang, W. Coreh, schrijft: „Om kort te gaan, de gausche Kerk op Soemba was in duisternis gehuld. Vooral wat betreft de zonde tegen het eerste gebod, de afgodendienst: zowel goeroe's-Indijl (hulpredikers) als goeroe's-sekolah (onderwijzers), als ook de kerkleden, die in Japanschen dienst waren, allen aanbaden de Tenuhika (?) van den Japanschen keizer, zij aanbaden de zon en den Japanschen grond.“

De heer D. H. Krijger, na zijn interneering op Soemba teruggekeerd, verspreidt het bericht, dat Da Goossens nooit meer terug komt en tracht ook met andere geruchten de menschen in Oost-Soemba te ontmoedigen.

Is de eenheidsbeweging op Soemba geslaagd? Ik verwijs nogmaals naar het bericht „Uit Japan“, over de Anglicanische Kerk. Want met de fusie op Soemba is 't niet anders gegaan dan met die in Japan. Ondergronds bleven de vrijgemaakte Kerken van O. Soemba bestaan.

Thans zijn reeds weer verschillende gemeenten bijeen-vergaderd. Hoewel gehavend, herrijzen de gemeenten, de een na de andere, uit het stof. Soms werd door de Jananners de kampong afgebroken, de kerk verwoest en raakten de kerkleden verstooid. De goeroe's-Indijl zijn druk bezig de schapen te verzamelen.

De kinderen Israëls komen weer uit de spelonken tevoorschijn.

Op enkele afgelegen plaatsen in de bergen is door trouwe goeroe's het werk — ondanks alles — voortgezet. Het woeden van den vijand kon Gods werk niet vernietigen. Zoo is er in Madoe Tolong zelfs een kring van vijftig zielen gegroeid.

Na den terugkeer van het Nederlandsch Gezag zijn de rollen omgekeerd. Sommige „Zendings“-raddrallers zijn reeds gevangen gezet, zoals: Latunerrisa, Soroinson, I. Tial (goeroe-Indijl) en onderlinge te Pafeti, die ook reeds in 1939 door het Nederl. Bestuur tot gevangenschap veroordeeld werd). P. Noehamara (eveneens een goeroe-Indijl uit Midden-Soemba, miss. nred. Da Lambooy).

Meerderden zullen hen in het gevang volgen, want in deze maand Febr. worden de verschillende gevallen door het Ned. Gezag te Waingapoe behandeld.

Verder wordt in de ontvangen brieven groote aandacht uitgeoefend op Da Goossens en goeroe K. Tanahomba om te n a n o e d i g s t e naar Soemba terug te keeren, daar er zoo veel werk is te doen op den gehavenden akker Gods in Oost-Soemba.

Tot zoover de berichten, zeer verkort weergegeven.

Vele vragen rijzen nu. Maar vooral deze: Hebben de op Soemba teruggekeerde Zendingsarbeiders inderdaad een „verbliffende“ tijding doorgegeven naar Holland? Is het intereendel niet zeer bedroevend, dat die broeders, en ook het „Geref. Wkbl.“, de „Jananische“ eenheidskerk op Soemba met blijdschap bezochten? Nemen niet, zowel die Zendingsarbeiders op Soemba, als ook het „Geref. Wkbl.“, door hun vredebetoon, de volle verantwoordelijkheid op zich voor een kerkelijke eenheid, die niet uit den Geest van Christus, maar uit den heidenschen Jananschen geest is voortgekomen? Heeft de geest van den, door de synode van Utrecht in eer herstelden, collaborateur Dr H. H. Kuyner zulk een machtigen invloed uitgeoefend op zijn kerkelijke omgeving, dat elke collaboratie toegelicht wordt, ook die op Soemba, zelfs al geschiedde deze ten koste van het bloed en de tranen der vervolede en afgeernsde leiders der Vrijgemaakte Kerken van Oost-Soemba?

D. K. WIELENGA.

OPVOEDING EN ONDERWIS

WAT MOETEN WE DOEN, OM DE ZEDELIJKE VERWILDERING ONZER JEUGD TE BESTRIJDEN?

A. De Profetische Taak.

Zoo zijn we dan genaderd tot de vraag: „Welke middelen staan ons ten dienste om onze jeugd te vrijwaren tegen den geest der eeuw, die ook ons en onze kinderen bemette?“

Ik ben van meening, dat het antwoord op deze vraag vrij eenvoudig is. Wat doen we, als iemand door een of andere ziekte, diphtherie of t.b.c. b.v. is besmet? Afzonderen, is 't niet? Welnu, dat moeten we ook met onze kinderen doen. Misschien glimlacht u bij de gedachte aan de mogelijkheid daarvan. Stel u voor, kinderen, jonge menschen, afzonderen! In kloosters soms? Neen, in gezinnen! Het gezin is genoemd, en terecht, de cel, waaruit Kerk, staat en maatschappij gevoed worden. Als de gezinnen niet meer gaaf zijn, dan is er noch voor de Kerk, noch voor de school, noch voor de maatschappij, noch voor den staat, eenige hoop. En daarom — als men ruwheid, onverschilligheid, genotsucht, zucht naar sensatie, bandeloosheid, in 't algemeen zedelijke verwildering wil bestrijden, dan moet men met het gezin beginnen. Wie dat voorbijziet — en dat zijn velen — grijpt er naast, tast mis bij zijn plannen ter bestrijding van het geestelijk verval van onze jeugd. Ook in onze kringen verliest men dat meer en meer uit het oog. Men verwacht het van de Kerk, van de Catechisatie, van de Chr. School, van jeugdverenigingen, maar niet in de eerste plaats van het gezin. En juist om het gezin gaat het. Als de gezinnen ontsporen, dan is de arbeid van al die andere organen van te voren al met onvruchtbaarheid gesloten. Zijn daarentegen de gezinnen gaaf, dan kunnen Kerk en Catechisatie, school en vereniging onschatbare diensten bewijzen. Op het gezin komt het aan. Dat moet gaaf zijn. En wanneer is het gaaf? Als de vader, door moeder bijgestaan, daar zijn profetische, priesterlijke en koninklijke roeping verstaat.

Zeer in het kort zullen we nagaan, wat een en ander inhoudt.

Allereerst dan de profetische taak!

Zoals het de taak was van Israëls profeten aan het volk Gods Woord te verkondigen en het in Zijn inzettingen te onderwijzen, aan te sporen tot het wandelen in 's Heeren wegen en te waarschuwen tegen de zonde, zoo heeft ook een huisvader een roeping van Godswege, die hij aanvaardt bij den Doop, om zijn kinderen in de „voorzeide leer“ te onderwijzen of te doen onderwijzen. In onze gezinnen heerscht de goede gewoonte drie keer 's daags uit den Bijbel te lezen. Vader leest voor, de anderen luisteren en langzamerhand nemen de kinderen wat van den inhoud van den Bijbel in zich op. Maar — Gods Woord is zoo dien en soms zoo moeilijk te verstaan. Vragen rijzen en van vader wordt antwoord verwacht. Zal hij kunnen antwoorden, dan zal hij moeten studeeren. Wie kan geven, zonder voordurend te ontvangen? Kinderen zitten vol vragen. Natuurlijk! Door vragen moeten ze wijs worden. En wat is er meer van zelfsprekend dan dat ze er mee bij hun eigen vader en moeder komen? Snuwt ze niet af! Nooit kunt ge uw tijd beter besteden, dan door de vragen uwer kinderen, als ze uit weeteisheid voortkomen, te beantwoorden.

En dan kan de school hier goede diensten bewijzen. Laten de ouders belangstellend informeerden naar de Bijbelsche verhalen, op school verteld. Dat komt niet alleen het onderwijs ten goede maar versterkt ook den band tusschen huis en school. Met het catechetisch onderwijs staat het evensoo. Dat moeten we maar niet aan den dominé overlaten, alsof dat ons, ouders, verder niet aanging. Het gaat ons wel degelijk aan. Als dragers van het ambt der geloovigen, als geroepen profeten in eigen gezin hebben we ons te vergewissen, dat het ongegevene geleerd wordt en dienen we voorkomende moeilijkheden nader uit te leggen.

Ook het verenigingsleven verdient onze belangstelling en laat niet least behoort ook het spreken samen in den huiselijken kring over de preeken tot de profetische taak van het gezinshoofd. Als we willen, dat het Woord den toon zal aangeven in ons huis, zoodat het geheele gezin er voor buigt, dan zal dat Woord moeten worden gekend. Laat het Bijbelwoord: „Mijn volk gaat verloren, omdat het geen kennis heeft“, ons allen een prikkel zijn om groote activiteit te ontplooiën in ons profetisch ambt.

Groningen.

K. VAN HUIZEN.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

WE ALSO HAD TROUBLE....

Zomer 1945, Vrijheidszomer, ontdekte ik in een Zondagsavonddienst onder m'n gehoor een Canadeesch militair. Terstond na den dienst kreeg ik gelegenheid met hem kennis te maken. Hij bleek al een woordje Nederlandsch te kunnen spreken en verstaan. Zoover was hij gekomen o.a. door het steeds naast elkaar lezen van een Engelsch en een Nederlandsch Nieuw Testament. Zoowel uit dit laatste als ook uit zijn kerkgang bleek reeds, dat zijn belangstelling wel wat anders was gericht dan die van vele zijner kameraden. Hij bleek Baptist te zijn en werd spoedig een geregelde bezoeker van de pastorie, kwam zelfs enkele dagen met een „pass“ logeren, om onzen tuin in orde te brengen.

Kurt en ik waren nooit lang in elkaars nabijheid of we spraken over de Schrift, de kerk, de ontwikkeling der wereldgeschiedenis naar het einde enz. Onder deze gesprekken stelde Kurt dikwijls vast: „We think on the same line“. (Onze opvattingen zijn nauw verwant.) Inderdaad was dit ook zoo. Niet altijd natuurlijk, bijv. niet als Kurt als echt Canadeesch Baptist rooken afkeurde. Hoewel zijn afkeuring toch ook weer niet zoo ver ging, dat hij mij niet zoo nu en dan zelf tot rooken in de gelegenheid stelde.

Kurt zei me meermaals zich te bedroeven over de onnervakkige toespraakjes van hun „padries“ (veldpredikers). De staaltjes, die hij vertelde, waren ook inderdaad sterk. Hij stelde steeds, ook t.o. modernistische padries de doodzaak voorop: „to be born again“ (wederom geboren te worden).

Hij bekende eerlijk het vaak moeilijk te hebben temidden van lechtsinnigheid en zel steeds bij 't weeggaan: Domnee, pray for me, I will pray for you.

Op een Zaterdagavond, vlak na de vrijmaking van onze gemeente, verscheen Kurt. Ik moet hem wel iets vertellen over wat er gebeurd is, want als hij den volgenden dag in het kerkgebouw komt, waar hij anders kwam, zal hij mij daar niet zien optreden. Ik heb er echter nauwelijks den moed toe, geneer me eierenlijk voor den kerel. Ik zeg hem, dat er „trouble in the church“ is (moeilijkheden in de kerk), dat ik hem er later wel eens meer van zal vertellen en dat ik morgen in een ander gebouw preek.

Kurt is een boekje heel stil, knikt eens, knikt me eens onderzoekend aan en zegt dan: „We also had trouble in our church, so much, the whole church split up“. (Wij hadden ook moeilijkheden in onze kerk, zo hoog ging het, dat de heele kerk scheurde). Daar kijk ik van op. Nu durf ik ineens beter. Ik tracht hem eenszins uit te leggen, waarover het bij ons gaat. Zeg hem, dat ik verlicht word er vanuit te gaan, dat alle kindertjes, als ze gedoopt worden, al een nieuw, wedergeboren hartje ontvangen hebben. 't Is wat moeilijk de juiste termen te vinden. 't Blijkt echter, dat de Canadeesche Baptist snediger ingewerkt is dan vele Nederlandsche Gereformeerden. Zijn doonsbeschouwing is niet Gereformeerd, maar hij weet althans, dat het bij „born again“ (wedergeboren) om een zaak van hemel, en aarde omvattende betekenis gaat. Vele Nederlandsche „Gereformeerden“ schijnen tegenwoordig wedergeboorte en zo maar een tweede-rangskwestie te vinden. Gezanig en knus voortstokken in een kerkelijken tredmolen is voor zulke lieden een eerste-rangskwestie. Heeft de compromis-geest van 1905 ons die mentaliteit bezorgd?

Als ik Kurt eenigzins heb duidelijk gemaakt wat ik moet preeken en leeren, exclameert hij: „O no, impossible. It ought to be so. She must be born again.“ (O nee, dat kunt u nooit doen, 't Moest zoo wezen, dat we daarvan maar konden uitgaan. Ze moeten wederom geboren worden.) Behartigenswaardige opmerkingen voor een Gereformeerde, al zijn ze van een Baptist.

Dan denk ik er echter aan, dat ook Kurt's kerk scheurde. Ik vraag hem waarover bij hen dan toch het geschil liep. Hij antwoordt: „The question of water-Baptism and Holy Spirit-Baptism“. (Waterdoop en Heilige Geest-doop.) Van verdere bespreking over deze kwestie komt niet veel meer, 't is Zaterdagavond. Maar ik heb een ontdekking gedaan. Ook kerkstrijd in Canada, en juist bij hen, die nog ernst maken met de zaken. Een tweede ontdekking heb ik gedaan: 't liep daar over diezelfde groote hoofdzaak der kerk als bij ons: de doop. Nog sterker: Evenals bij ons ging het in elk geval toch ook over het verband tusschen het teeken van den doop en de betekende zaak, de ontzaglijke gave van den Heiligen Geest.

Hierover zijn Kurt en ik het roerend eens. „It is sad, very sad.“ (Het is droevig, indroevig). Als

hij zegt: werk van al moet een werk preek en in Uw ke „Domnee“ God bless St. Maas

N a s c h jaar geleed met den s (tesdoop) *

mp

Het org en Wormen

Wie de megeleef verhoudin scherper Het „Ger Strijdende Prof. Gr heeft, wis gemaakt strantisme min valt e genoemde kerkvolk. één van d hem verli hij en at noemd w Gemeente

Even later

Wat me Stel, da mulering, waartegen hebben, z vrijgema En leer Hier is de kerkel heeft.

In Kerk Jongeling:

Deze g uitbanning Maar dat talen. Zij trefc aan, verwante l spreken o elkaar, laz wel samen Maar w gij hebt e huis waar u kennen een opmet de orde n Ds H. E e.o.):

En wat de in 1905 strik Wie heen, dat belijdenis dus) en d (en geen niet de be de laatste laat u niet

Even later

Waarac lamen en terwijl toe vroeg om diepere be weette het, werd dat i predikante kerken en aan de Sy dit rapport in Den H uitgegroot

In „Med we, dat de zijde) rapp

Dat dan de Synode spreken e Formulier Als ik i 1943 aan bracht is destijds 22